

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۴/۲۷		رشته: ادبیات علوم انسانی		پایه: یازدهم		سوالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۲	
تعداد صفحه: ۲		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵					
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							

۱	درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) الف- جنگ‌های صلیبی به سلسله جنگ‌هایی گفته می‌شود که مسیحیان به دعوت پاپ علیه مسلمانان برپا کردند. ب- مرداوینج زیاری فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی خود را با شرکت در گروه عیاران منطقهٔ سیستان آغاز کرد. ج- آل‌بویه بیش از یک قرن خلافت امویان را تحت سلطهٔ خود داشت و عزل و نصب خلیفه به میل آنان انجام می‌گرفت.								
۲	کدام یک از گزینه‌های سمت چپ با شماره‌های سمت راست ارتباط دارد. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است. <table border="1"> <tr> <td>الف- شاه اسماعیل اول</td><td>۱- تاریخ عالم آرای عباسی؛ اثر اسکندر بیگ منشی</td></tr> <tr> <td>ب- شاه عباس اول</td><td>۲- حبیب‌السیر؛ تألیف غیاث‌الدین خواندمیر</td></tr> <tr> <td>ج- شاه صفی</td><td>۳- أحسن التواریخ؛ تألیف حسن بیگ روملو</td></tr> <tr> <td>د- شاه تهماسب اول</td><td></td></tr> </table>	الف- شاه اسماعیل اول	۱- تاریخ عالم آرای عباسی؛ اثر اسکندر بیگ منشی	ب- شاه عباس اول	۲- حبیب‌السیر؛ تألیف غیاث‌الدین خواندمیر	ج- شاه صفی	۳- أحسن التواریخ؛ تألیف حسن بیگ روملو	د- شاه تهماسب اول	
الف- شاه اسماعیل اول	۱- تاریخ عالم آرای عباسی؛ اثر اسکندر بیگ منشی								
ب- شاه عباس اول	۲- حبیب‌السیر؛ تألیف غیاث‌الدین خواندمیر								
ج- شاه صفی	۳- أحسن التواریخ؛ تألیف حسن بیگ روملو								
د- شاه تهماسب اول									
۳	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است). (هر مورد ۰/۲۵ نمره) (یرغو - مظالم - مدرسهٔ مادر شاه - میدان نقش جهان) الف- دعوای حقوقی مغول‌ها در دادگاهی موسوم به حل و فصل می‌شد. ب- یکی از زیباترین و مهم‌ترین مجموعه‌های تاریخی و نماد معماری صفویه، می‌باشد.								
۴	گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) الف- این متن مربوط به کدام یک از خلفای عباسی است؟ «او در آغاز خلافتش با بعضی از قیام‌های علویان و مخالفت طرفداران امین روبه‌رو شد. به منظور کسب حمایت شیعیان، مهار قیام‌های علویان و جلب اعتماد خراسانیان، امام رضا (ع) را به مرو منتقل کرد و مجبور به پذیرش مقام ولایتعهدی نمود.» ۱- هارون الرشید ۲- مأمون ۳- متوکل ۴- ابوالعباس سفاح ب- منصور عباسی برای تحکیم و تثبیت خلافت خاندان خود کدام شهر را به عنوان پایتخت بنا کرد؟ ۱- دمشق ۲- کوفه ۳- بغداد ۴- مرو								
۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) الف- ظهیرالدین بابر چه سلسله‌ای را در هند تأسیس کرد؟ ب- کدام نهاد اداری دورانِ امپراتوری روم توسط شارلمانی(شارل بزرگ) احیا شد؟								
۶	اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف- حَنَفَاءُ: ب- سیاه‌جامگان:								
۷	مقایسه پدیده‌های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف- موقعیت «اقتصادی» شهرهای مکه و یثرب (مدینه) را قبل از اسلام مقایسه کنید. ب- جنگ‌های جِسِر (پُل) و قادسیه را از نظر «آثار و نتایج» با هم مقایسه کنید.								
۸	اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) الف- به نظر شما، انگیزهٔ اصلی نویسندگان از نوشتن کتاب‌های «تاریخ محلی» چیست؟ ب- به نظر شما، چرا شاه عباس اول صفوی اقدام به ایجاد «سپاه دائمی» کرد؟								

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۴/۲۷	رشته: ادبیات علوم انسانی	پایه: یازدهم	سوالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۲
نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵		
نمره	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
ردیف			

۳	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی: (هر مورد ۵/۰ نمره) الف-مهم ترین «معایب» تاریخ نگاری محمدبن جریر طبری و دیگر مورخان سبک «روایی» نویسی چیست؟ ب-مدارس «نظامیه» عهد سلجوقیان مختص تدریس کدام علوم دینی بود؟ ج-در زمان شاه سلطان حسین صفوی اختلافات و درگیری ها میان کدام مقام ها افزایش یافت؟ د-در قرون وسطا اربابان یا فئودال ها دارای چه اختیارات و حقوقی بودند؟ (ذکر یک مورد کافی است.) ه-کلیسا در قرون وسطا چه نگرشی نسبت به «تفسیر کتاب مقدس» داشت؟ و-پاپ چه واکنشی نسبت به اقدامات مارتین لوتر از خود نشان داد؟	۹
۱	کاربست شواهد و مدارک تاریخی: (هر مورد ۲۵/۰ نمره) متن زیر را بخوانید و ترتیب زمانی وقوع رویدادهای نوشته شده را بر روی نمودار خط زمان مشخص کنید. «یکی از رویدادهای دوران خلفای نخستین، لشکرکشی به سرزمین های مجاور شبه جزیره عربستان بود. یکی از این سرزمین ها، منطقه شام بود که در آن زمان زیر سلطه امپراتوری روم شرقی (بیزانس) قرار داشت. این سرزمین در اواخر خلافت دوره ابوبکر بن ابی قحافه مورد لشکرکشی اعراب مسلمان قرار گرفت و در زمان خلافت عمر بن خطاب به صلح فتح گردید و مردم شام با پرداخت «جزیه» با مسلمانان صلح نمودند. در ادامه فتوحات مسلمانان، ساکنان مسیحی شهر بیت المقدس (ایلیا) اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه مسلمین قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضا می کنند. مسلمانان این شرط را پذیرفتند. اعراب مسلمان در ادامه فتوحات، بندر اسکندریه را که یکی از مراکز مهم نیروی دریایی بیزانس بود، فتح نمودند. سپس به فرماندهی عمروعاص به مصر لشکرکشی کرده و شهرهای آنجا را به صلح و یا جنگ فتح کردند.» الف-فتح بندر اسکندریه ← با شماره (.....) ب-فتح مصر ← با شماره (.....) ج-لشکرکشی به منطقه شام ← با شماره (.....) د-فتح به صلح بیت المقدس (ایلیا) ← با شماره (.....) (۱) (۲) (۳) (۴)	۱۰
تشریحی: (علل، زمینه ها، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی)		
۰/۵	چرا رابطه یعقوب لیث صفاری با خلیفه عباسی به «خصومت» گرایید؟	۱۱
۰/۵	سلطان مسعود غزنوی تحت تأثیر چه عواملی از وضعیت «مردم خراسان» غافل ماند؟ (ذکر یک مورد کافی است.)	۱۲
۱	عباسیان برای توجیه حقانیت و مشروعیت بخشیدن به خلافت خویش، به چه دلایلی استناد می کردند؟	۱۳
۱	مهم ترین پیامدهای «سیاسی» ظهور حکومت های ایرانی در دوره خلافت عباسیان چه بود؟ (ذکر یک مورد کافی است.)	۱۴
۱	نبرد «ملازگرد» چه آثار و پیامدهایی به دنبال داشت؟ (ذکر دو مورد کافی است.)	۱۵
۱	چرا شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان برخلاف اوایل دوره مغولان دچار رکود و زوال نشد؟	۱۶
۱	هجوم مغولان به ایران در زمینه های «علم» و «ادب» چه آثار و نتایجی داشت؟ (ذکر دو مورد کافی است.)	۱۷
۱	اکتشافات جغرافیایی اروپاییان در عصر رنسانس، چه پیامدهایی برای قاره آمریکا داشت؟ (ذکر دو مورد کافی است.)	۱۸
۲۰	«موفق باشید.»	
صفحه ۲ از ۲		

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۴/۲۷		رشته: ادبیات علوم انسانی	پایه: یازدهم	راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵					
نمره	راهنمای نمره‌گذاری				
ردیف					

۰/۷۵	۱ (الف) درست (ب) نادرست / به جای مرداو یح زیاری، یعقوب لیث صفاری درست است. (ج) نادرست / به جای امویان، عباسیان درست است.
۰/۷۵	۲ شماره «۱» با گزینه «ب» شاه عباس اول شماره «۲» با گزینه «الف» شاه اسماعیل اول شماره «۳» با گزینه «د» شاه تهماسب اول
۰/۵	۳ (الف) یرغو (ب) میدان نقش جهان
۰/۵	۴ (الف) شماره «۲» - مأمون (ب) شماره «۳» - بغداد
۰/۵	۵ (الف) گورکانیان «یا» مغولان کبیر (ذکر یک مورد کافی است). (ب) کومیس «یا» گنت (ذکر یک مورد کافی است).
۲	۶ (الف) *معدودی از عرب‌ها بودند که به پیروی از حضرت ابراهیم (ع) *، از پرستش بت‌ها امتناع می‌کردند * و از گوشت قربانی آنها نمی‌خوردند. (ب) سپاهیان ابومسلم خراسانی که شامل مسلمانان ایرانی و عرب ساکن خراسان بودند. آنان پرچم‌های سیاه را که نشان عباسیان بود، برافراشتند و علیه امویان قیام کردند. کلید واژه: (سپاهیان ابومسلم خراسانی - مسلمانان ایرانی و عرب ساکن خراسان - برافراشته کنندگان پرچم سیاه - قیام کنندگان علیه امویان) هر مورد کلید واژه ۰/۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است.
۲	۷ (الف) مکه سر راه یمن به شام قرار داشت و به عنوان مرکز اصلی بازرگانی شبه جزیره عربستان به شمار می‌رفت و سران قریش از طریق تجارت با شام و دیگر سرزمین‌های اطراف شبه جزیره عربستان، سود سرشاری کسب می‌کردند. هم‌چنین، مکیان برخلاف یثربیان با سرزمین‌های دور و نزدیک رابطه تجاری داشتند. کلید واژه: (سر راه تجاری یمن به شام - مرکز اصلی بازرگانی - تجارت سران قریش با شام - تجارت سران قریش با دیگر سرزمین‌ها - کسب سود سرشار - رابطه تجاری مکیان با سایر سرزمین‌ها) هر مورد کلید واژه ۰/۲۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است. یثرب (مدینه) از نظر اقتصادی، شهر ثروتمندی به شمار نمی‌رفت. اغلب مردم آن شهر به کشاورزی اشتغال داشتند و درآمد و رفاه اقتصادی بالایی نداشتند. هم‌چنین، یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری گسترده‌ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه نداشتند. کلید واژه: (شهر ثروتمند نبودن - اشتغال به کشاورزی داشتن - درآمد اقتصادی بالایی نداشتن - روابط تجاری با دیگر قبایل نداشتن - روابط تجاری با دیگر شهرها نداشتن - روابط تجاری با دیگر کشورها نداشتن) هر مورد کلید واژه ۰/۲۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است. (ب) جسر (پل): جنگ بین اعراب مسلمان با ایران عصر ساسانی بود که در آن نبرد سپاه ایران با شکست مسلمانان، بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت. خلیفه دوم بعد از آن، جنگاوران تازه نفسی را که از انگیزه معنوی و مادی بالایی برای جنگیدن برخوردار بودند، روانه ایران کرد. کلید واژه: (جنگ بین اعراب مسلمان با ایران (ساسانیان) - پیروزی ایرانیان (ساسانیان) بر اعراب - پس گرفتن متصرفات توسط ایرانیان - اعزام نیروی تازه نفس به جبهه ایران) ذکر یک مورد ۰/۵ قادسیه: اعراب مسلمان، سپاه ایران ساسانی را به سختی شکست دادند و تیسفون پایتخت ساسانیان پس از مدتی محاصره، تسخیر شد. ۰/۵ کلید واژه: (شکست سپاه ایران (ساسانیان) - تسخیر شهر تیسفون - محاصره و تسخیر پایتخت ساسانیان) ذکر یک مورد ۰/۵ درس ۸ صص ۸۱-۸۲
	صفحه ۱ از ۳

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۴/۲۷	رشته: ادبیات علوم انسانی	پایه: یازدهم	راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲
	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		تعداد صفحه: ۳ مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵		
نمره	راهنمای نمره گذاری		
	ردیف		

۲	الف) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی نامه مفخر و مشاهیر محلی بوده است. کلید واژه: (ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی - بیان ویژگی های جغرافیایی - بیان ویژگی های اقتصادی - نگارش زندگی نامه مفخر محلی - نگارش زندگی نامه مشاهیر محلی) هر مورد کلید واژه ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. ب) *شاه عباس اول به منظور تقویت قدرت سیاسی و نظامی دولت مرکزی * و کاهش توان سیاسی و نظامی امیران و ایلات قزلباش * سپاه دائمی و حرفه ای ایجاد کرد که کاملاً مطیع و وفادار به او بودند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۳ ص ۱۳۹
۳	الف) نویسندگان هیچ نقد و نظری درباره درستی و نادرستی خبر ارائه نمی دهند. ۵/۰ توجه: اشاره به «مورخان در این نوع سبک تاریخ نگاری، هیچ گونه دخل و تصرفی در بیان روایت ها ندارند. هم نمره می گیرد. ب) این مدارس اختصاص به تدریس فقه شافعی و دانش های وابسته به آن داشت. (ذکر یک مورد کافی است). درس ۱۰ ص ۱۱۱ توجه: اگر دانش آموز به فقه یا مذهب شافعی یا مطالب مذهبی (دینی)، هم چنین، علوم وابسته به آن هم اشاره کرده باشد، نمره تعلق می گیرد. ج) مقام های کشوری «یا» (اهل قلم) ۲۵/۰ - مقام های لشکری «یا» (اهل شمشیر) ۲۵/۰ د) * کلیه حقوقی را که خاص شاهان بود، تصاحب کردند. * از زیردستان خود مالیات می گرفتند. * به قضاوت می پرداختند. * بعضاً حکم اعدام صادر می کردند. * حق اعلان جنگ و صلح داشتند. * پرچم و لوای مخصوص به خود داشتند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. ه) * آن را حق انحصاری خود می شمردند. * اجازه نمی دادند که این کتاب جز به زبان لاتین به زبان های دیگری ترجمه و منتشر شود. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. و) پاپ با تکفیر لوتر ۵/۰ «یا» از امپراتور مقدس روم خواست تا او را سرکوب کند. ۵/۰ درس ۲ ص ۱۷
۱۰	الف) فتح بندر اسکندریه با شماره (۳) ۲۵/۰ ب) فتح مصر با شماره (۴) ۲۵/۰ ج) لشکرکشی به منطقه شام با شماره (۱) ۲۵/۰ د) فتح به صلح بیت المقدس (ایلیا) با شماره (۲) ۲۵/۰ درس ۵۱-۴۸
۱۱	* یعقوب لیث بدون فرمان و بی اجازه خلیفه به قدرت رسید، * پس از حمله یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان * و سپس لشکرکشی ناموفق امیر صفاری به بغداد. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. درس ۹ ص ۹۲
۱۲	* درگیری های داخلی * سرگرم شدن به لشکرکشی به هند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. درس ۱۰ ص ۱۰۲
۱۳	* بر خویشاوندی و پیوندی که از طریق عباس بن عبدالمطلب با پیامبر (ص) داشتند، تأکید می کردند. ۵/۰ * آنان خود را مصداق اهل بیت و شایسته جانشینی رسول خدا می دانستند. ۵/۰ توجه: تأکید بر خویشاوندی عباسیان با پیامبر (ص) و شایسته دانستن خود برای جانشینی، نمره کامل تعلق می گیرد. درس ۷ ص ۶۶
۱۴	* باعث کاهش و زوال تدریجی ۵/۰ «یا» سلطه سیاسی - نظامی خلفای عباسی بر ایران بود. ۵/۰ * هم چنین، پس از آنکه اداره امور مناطق مختلف کشور در اختیار کارگزاران ایرانی قرار گرفت، به مرور آرامش نسبی بر جامعه حکم فرما شد و از شدت آشوب ها و جنبش های سیاسی، اجتماعی و مذهبی کاسته شد. * البته در مواردی حکومت ها و امیران ایرانی، با هم رقابت و ستیز داشتند. کلید واژه: برای بخش دوم (اداره حکومت در اختیار کارگزاران ایرانی بودن - برقراری آرامش نسبی - کاهش آشوب و جنبش های سیاسی - کاهش آشوب و جنبش های اجتماعی - کاهش آشوب و جنبش های مذهبی) هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. درس ۹ ص ۹۴
	صفحه ۲ از ۳

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۴/۲۷		رشته: ادبیات علوم انسانی	پایه: یازدهم	راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۳
			دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵		
			راهنمای نمره‌گذاری		
			ردیف		

۱۵	❖سلجوقیان در این نبرد سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند. ❖امپراتور روم را اسیر کردند ❖و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزودند.❖ موجب مهاجرت قبایل و طوایف تُرک به آسیای صغیر❖ و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی آن منطقه شدند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۰ص ۱۰۳	۱
۱۶	❖تیمور به شهرسازی علاقه‌مند بود، ❖او هنرمندان و صنعت‌گران شهرهایی را که فتح می‌کرد به سمرقند، پایتخت خود می‌فرستاد ❖تا در آبادانی و زیبایی آن شهر بکوشند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۱ص ۱۱۹	۱
۱۷	❖قتل «یا» مهاجرت اندیشمندان، ❖قتل «یا» مهاجرت عالمان، ❖تخریب «یا» تعطیلی مدارس، (مراکز علمی و آموزشی) ❖تخریب «یا» تعطیلی کتابخانه‌ها، ❖تخریب «یا» تعطیلی مساجد. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۲ص ۱۳۱	۱
۱۸	❖باعث مهاجرت اروپاییان به قاره آمریکا گردید. ❖ثروت(طلا و نقره) بومیان آمریکا توسط اروپاییان غارت شد. ❖جمعیت زیادی از مردم بومی مستعمرات به ویژه در قاره آمریکا سرکوب شدید شدند. ❖جمعیت زیادی از مردم بومی آمریکا بر اثر انتشار بیماری‌های مرگبار از بین رفتند. ❖اروپاییان تمدن‌های بومی و نهادهای کهن آن قاره را نابود کردند. ❖ اروپاییان دین و زبان و فرهنگ خود را به جای آن (فرهنگ بومیان) نشانند. ❖ اروپاییان بردگان آفریقا را به عنوان نیروی کار مجانی و ارزان به قاره آمریکا بردند. ❖ اروپاییان از فروش بردگان آفریقایی در قاره آمریکا، سود هنگفت کسب کردند.❖اروپاییان تجارت برده در قاره آمریکا را در انحصار خود گرفتند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۶ص ۱۸۳	۱
۲۰	جمع نمره «موفق باشید.» صفحه ۳ از ۳	